PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto IV - Cena 10 lir - 5 jugolir - 2.50 din | TRST sobota 18. decembra 1948 | Spedizione in abbon. postale Poštnina plačana v gotovini | Štev. 295 (1080)

PODPISUJTE!

Proti imperialistom in vojnim hujskačem, za mir in demokracijo, za spoštovanje mirovne pogodbe!

Tržaško delavstvo zahteva zboljšanje življenjskih pogojev

Borba z vsemi sredstvi proti odpuščanju delavstva iz tovarne OMMSA, kajti delničarji iz Benetk vztrajajo pri svojih zahtevah za odpustitve - Resolucija plenuma Enotnih sindikatov

Objavljamo resolucijo plenuma Enotnih sindikatov, s katero zahteva tržaško delavstvo zboljšanje svojih življenjskih pogojev:

Plenum Enotnih sindikatov, ki se je sestal 15.XII.1948. skupno s centralnim odborom, po skrbni preučitvi sedanjih pogojev glede plač delavskih kategorij v primeri v življenjskim minimumom in v primeri z življenjskim standardom, ki se mora zajamčiti delovnim silam, da se prepreči njihov razkroj in njihovo izčrpanje,

ugotavlja

nezadostnost plač in nevarnosti, ki jih ta nezadostnost vsebuje za delavsko skupnost;

ugotavlja,

da se ima poslabšanje plač pripisati med drugim pomanjkljivi in nepopolni sestavi bilance tipične družine, ki se odraža na odmero odškodnine za izredne prilike.

Kot tolmač splošnih zahtev delavcev po primernem izboljšanju plač

pooblašča

izvršilni odbor Zveze enotnih sindikatov, da uvede pri pristojnih ustanovah potrebno akcijo, da se doseže:

1. Nadomestitev sedanje bilance tipične družine z drugo bilanco, ki naj vsebuje vse realne in aktualne potrebe delavske družine, tako da se odškodnina za izredne prilike takoj primerno zviša in da bo šele po tem povišku lahko stopil v funkcijo novo nastali indeks.

2. Plačilo na račun, ki naj se vračuna ob prihodnjem povišku odškodnine za izredne prilike.

3. Podvojitev družinskih doklad.

4. Ustanovitev odbora za cene — z udeležbo delavskih organizacij — ki naj ima oblast nadzorstva in normiranja cen.

Da se kolikor mogoče ojača ta akcija, katere namen je doseči cilje, ki so skupni vsem delavcem, se pooblašča izvršilni odbor, da predlaga Delavski zbornici, da se ta akcija skupno vodi, tako da se proti kapitalistični fronti postavi združena fronta delavcev, kar je najugodnejši pogoj za uresničenje ciljev, ki so navedeni v tej resoluciji.

Zato se plenum obrača s pozivom na ves delavski razred, da v skupnem interesu nudi svoj odločni doprinos za uresničenje enotne akcije delovnih sil.

* * *

Včeraj zjutraj je sprejel ravnatelj tovarne OMMSA predstavnike sindikalnih organizacij, da bi jim poročal o uspehu svojega potovanja v Benetke. Na žalost je bilo njegovo posredovanje v Benetkah brezuspešno, ker so mu delničarji odločno odgovorili, da ne nameravajo spremeniti svojega prejšnjega stališča v pogledu odpustov z dela ter kar najodločneje zahtevajo, da prične vodstvo tovarne OMMSA odpuščati z dela vse tiste delavce, katerih imena so v novih seznamih.

Ker so predstavniki sindikalnih organizacij, kakor tudi sami delavci, takoj sprevideli, da gre pri tako množičnem odpuščanju z dela za nekako mahinacijo, ki ima še svoje prav posebne namere, so odločno zahtevali, da ravnatelj OMMSA-e, ki je v tem primeru popolnoma odvisen od beneških delničarjev, takoj telefonira v Benetke ter zahteva pri reševanju tega vprašanja navzočnost enega izmed delničarjev, ki bi v pogajanjih s sindikalnimi predstavniki lahko sam sprevidel, kako težek je položaj v tovarni sami zaradi njihovega kriviočnega stališča ter bi ukrenil vse potrebno za ukinitev tega ukrepa. Če pa bi se delničarska družba uprla ter ne bi hotela poslati svojega predstavnika v Trst na pogajanja s sindikalnimi predstavniki, potem pa se bodo sindikalne organizacije poslužile vseh sredstev, ki jih dovoljuje in predvideva sindikalna borba, da bodo zaščitile interese tržaškega delavstva, kateremu grozi z novo ofenzivo delodajalcev brezposelnost.

Na vsak način je bilo takoj sklenjeno, da se skliče glavna skupščina vsega delavstva, uslužbenega v tovarni OMMSA, na kateri bodo vsi navzoči razpravljali o nadaljnjih ukrepih, ki jih bodo delavci, ob podpori sindikalnih organizacij, zavzeli v nadaljnji borbi za obrambo svojih interesov in zahtev.

Na vsak način naj si delodajalci dobro zapomnijo, da je potrpežljivost delavcev že pri kraju in zato na noben način ne bodo več dovolili, da bi jim še v naprej kršili njihove pravice, temveč z vso odločnostjo zahtevajo, da se jim zagotovi pravica do dela in vsaj skromnega zaslužka.

ODLOČEN ODGOVOR RIMSKEGA DELAVSTVA

na surov nastop Scelbove policije

Enourna protestna stavka - Milanski delavci odločeni braniti industrijo

RIM, 16. — Danes od 11. do 12. je bila v Rimu splošna stavka kot odločen odgovor proti divjaškemu nastopu policije, ki je včeraj napadla povorko invalidov ter povorko žena in otrok. Invalidi so namreč poslali svojo delegacijo k predsedniku vlade, da zahtevajo priznanje svojih pravic. Predstavnice rimskih mater pa so nameravale zahtevati, da se določijo fondi za zimsko pomoč.

Komaj se je povorka invalidov premaknila s trga Esedra, jo je napadla policija. Invalidi so se branili in posrečilo se jim je pretrgati prvi kordon. Toda policija je še bolj surovo nastopila ter ranila več invalidov. Ti so se branili z drogovi zastav in tudi z umetnimi rokami.

Tudi povorko žena in otrok, ki so imele namen obrazložiti županu in prefektu svoje zahteve, je policija z enako surovostjo napadla. Žene so se odločno upirale in nekatere so bile ranjene. Ranjen je bil tudi en otrok.

Pozneje je De Gasperi sprejel delegacijo invalidov in je seveda kakor ponavadi dal le nejasne obljube. Nato je delegacijo sprejel še kvestor, ki je obljubil, da bo jutri podvzel zahtevane ukrepe.

Tudi v Milanu so delavci raznih tovarn danes ob 10 prekinili delo in ob žvižganju siren zapustili tovarne ter v povorkah šli pred Delavsko zbornico, da s tem pokažejo, da bodo znali vedno odločno odgovoriti na napade italijanskega kapitalizma, ki hoče ustaviti obrate v raznih tovarnah. Delavci so pokazali odločno voljo, da bodo do skrajnosti branili industrijo.

Varnostni svet odklonil sprejem Izraela v OZN

PARIZ, 17. — Danes se je sestal Varnostni svet, ki je razpravljal o sprejemu Izraela v OZN. Britanski delegat je zahteval, naj se sprejme britanski predlog za odložitev razpravljanja. Ameriški delegat se je izrekel proti temu predlogu. Francoski delegat pa je predlagal naj se odločitev odloži za mesec dni.

Na popoldanski seji je Varnostni svet odbil tako britanski kakor francoski predlog. Ravno tako je odbil prošnjo Izraela za sprejem v OZN s 5 glasovi proti 1 in 5 vzdržanimi.

Za sprejem so glasovale ZDA, Sovjetska zveza, Ukrajina, Argentina in Kolumbija, proti je glasovala Sirija, ostale so se vzdržale.

Med debato je sovjetski delegat Malik podpiral prošnjo Izraela ter obtožil Veliko Britanijo, da zopet spravlja na dan vprašanje postopka, da zakrinka svoje namere preprečiti izraelski državi vstop v OZN Velika Britanija tudi ne upošteva dejstva, da je večina glavne skupščine odklonila Bernadottov načrt, ki je londonski diktat. V primeru, da se v Palestini ustanovi arabska država v skladu z resolucijo od 27. novembra 1947, bo moral Varnostni svet preučiti tudi sprejem te države v OZN.

Kulturna manifestacija prijateljstva med Jugoslavijo in ČSR

PRAGA, 17. — V Pardubicah je bila otvorjena razstava češkega slikarja Danihelka, ki je motive za svoje slike dobil v Jugoslaviji. Pri otvoritvi razstave je bil navzoč tudi jugoslovanski poslanik v CSR Štilinovič. Predstavnik ljudskega odbora pardubiškega okrožja je pozdravil jugoslovanskega poslanika in je poudaril, da pomeni ta razstava prispevek k utrjevanju bratskih in prijateljskih vezi med narodi Jugoslavije in Češkoslovaške. Češki umetnik je poklonil jugoslovanskemu poslaniku nekatera svoja dela.

Svetovno socialistično gibanje ima svojo oporo v SZ

PRAGA, 17. — Danes se je vrnila iz Moskve češkoslovaška vladna delegacija pod vodstvom vladnega predsednika Zapotockega. Pri povratku je Zapotocky izjavil: «Plemenitost velikega prijatelja našega naroda, generalisima Stalina, kakor tudi plemenitost sovjetskega ljudstva bo omogočila naši državi, da bo premagala številne težave, ki bi jih nekateri postavili na pot naše gospodarske izgradnje in uresničitve našega petletnega načrta». Zapotocky je dejal: «Vrnili smo se trdno odločeni, da bomo še bolj utrdili politične, gospodarske in kulturne odnose z našim velikim in nepremagljivim zaveznikom, prepričani, da tako služimo ne le koristim našega ljudstva, temveč tudi koristim vseh demokratičnih in miroljubnih narodov sveta, katerih fronta se širi iz dneva v dan. Sovjetsko ljudstvo je še pospešilo ritem s katerim izpolnjuje svoj povojni petletni načrt, kitajska demokratična vojska je zavzela Peking in poljski narod pozdravlja združitev socialistične in delavske stranke. Na ta način gre socialistično gibanje naprej v svojem pohodu odgovarjajoč željam širokih množic vseh narodov ter zagotovljajoč svobodo in spoštujoč suverenost in neodvisnost malih narodov. To gibanje ima svojo oporo v Sovjetski zvezi», je zaključil Zapotocky.

Čiščenje v stranki malih posestnikov na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 17. — Agencija «France Presse» poroča, da stranka malih posestnikov po begu Nyaradija nadaljuje z epuracijo. Dvanajst poslancev te stranke, med njimi tudi državni tajniki bivše Dinnyesove vlade, so podali ostavko na svoje poslanske mandate.

PARTIZANI za obrambo demokracije

Zmagoslavni pohod demokratičnih armad na Kitajskem in poostritev partizanske borbe v Grčiji nista samo vzrok veselja in upravičenega ponosa, ampak sta tudi gotovo jamstvo, da je partizanstvo še vedno živo in da predstavlja gonilno silo, ki vodi plaz ljudskih množic v svetu do osvobojenja izpod pete imperializma in kapitalizma ter do ustvarjanja socialistične družbe. Poleg tega nas uspehi kitajskih demokratov še enkrat prepričujejo o dejstvu, da je ljudstvo, ki se bori za svobodo, nepremagljivo, da znajo voditelji ljudskih armad premostiti težave in rešiti probleme, ki so nerešljivi za vsakega imperialističnega politika ali stratega. Kakor svoj čas v Rusiji in kasneje v Jugoslaviji, vidimo tudi na Kitajskem, da samo odločna in neizprosna borba združena s trdno voljo in požrtvovalnostjo ljudskih množic in genialnostjo ljudskih voditeljev, privede do osvoboditve in ustvari konkretne pogoje za izgradnjo socializma.

Ker smo prepričani v zmago demokratičnih sil v svetu, nam mora biti ta zavest v vzpodbudo, da nadaljujemo borbo v obrambo pridobitev narodno-osvobodilne borbe, proti katerim se imperialisti zaganjajo z vsemi razpoložljivimi silami in se pri tem poslužujejo prikritih in neprikritih agentov, ki so se vrinili v demokratične ali celo v njih vodstvo.

Da je ta napad načrtno pripravljen in da nevarnost, ki grozi demokratičnim množicam v Trstu resnično obstaja, nam dokazuje razvoj dogodkov v zadnjem času pri nas. Stalna in namerna kršitev mirovne pogodbe s številnimi protiljudskimi ukrepi, uvajanje neke politične linije v skladu s politiko De Gasperijeve Italije, so sedaj za nas jasen dokaz o končnih namenih imperialistov, ki imajo v svojem načrtu priključitev Trsta k Italiji.

Te kršitve in ti ukrepi niso zgolj političnega značaja, temveč tudi socialno-gospodarskega. Vso možnost imamo, da se prepričamo, kakšno resnično pomoč v gospodarstvu nam prinaša Marshallov plan in kakšne posledice ima ta plan za naše delavstvo. Kot primer je dovolj, da navedemo stalne odpustitve z dela in zapiranje industrijskih objektov (OMMSA, ladjedelnica Martinuzzi v Miljah, čistilnica olja v Rojanu, itd.).

Tudi najnovejše provokacije z zasliševanjem tovarišev, ki so bili pred kratkim obsojeni, ker so vodili tržaške množice v borbi proti fašizmu, ki je ponovno skušal dvigniti glavo, in v obrambo pridobitev NOB, nam jasno dokazujejo, da so te pridobitve, za katere smo mi partizani in vse demokratično ljudstvo toliko žrtvovali, v nevarnosti, ker predstavljajo resno oviro za dosego ciljev, ki so si jih imperialisti zastavili.

Vsa ta dejstva naj nam bodo v dokaz, da je nujno, da se delavstvo prebudi iz omamice in pasivnosti, v katero jih je pahnil Vidali s svojo izdajalsko politiko, ki zlorablja resolucijo IU. Politika, s katero zvesto služi tujemu imperializmu in lokalnim šovinistom in ki jo slednji spretno izkoriščajo za svoje načrte.

Zato je nujno potrebno, da tudi mi doprinesemo svoj delež v obrambi naših pravic, ker samo tako bomo resnično nekaj doprinesli za ojačanje velike demokratične fronte v svetu.

Mi hočemo spoštovanje mirovne pogodbe, čeprav nam ni zagotovila vsega, za kar smo se borili, in smo proti vsaki kršitvi te pogodbe, ker spoštovanje njenih določil je v interesu tukajšnjega demokratičnega prebivalstva in demokracije v svetu.

FRANC LIPOVEC

O uporabljivosti določb stalnega statuta

Na včerajšnjem sestanku novinarjev je angloameriška vojaška uprava na vprašanja, ki jih je postavil dopisnik tržaškega dnevnika «Il Corriere di Trieste», podala nekaj zanimivih odgovorov.

Predvsem zatrjuje VU, da smatra, da so tako člen 21 mirovne pogodbe kakor tudi vsi drugi njeni členi v veljavi.

To torej pomeni, da VU priznava, da je od 15. septembra 1947 t. j. od vstopa mirovne pogodbe v veljavo suverenost Italije nad Tržaškim ozemljem prenehala, kar pa VU s svojimi postopki večkrat negira, o čemer smo navedli že mnogo primerov: pošiljanje prošenj naših kmetov v Rim, ki naj določi plačevanje škode; vključevanje Tržaškega ozemlja potom Italije v Marshallov plan; vprašanje imovine IRI-ja, za uvoz, ki so odvisna od Rima, predvsem pa vpisovanje italijanskega državljanstva v nove izkaznice itd. itd.

Nadalje trdi VU, da priznava na temelju člena 2 priloga 7 mirovne pogodbe z Italijo vsa zakonska določila omenjene priloge o začasnem režimu.

Spričo teh trditev VU bi se torej lahko že pred prihodom guvernerja nadejali, v možnost ustanovitve začasnega vladnega sveta po predhodnem posvetovanju z jugoslovansko in italijansko vlado. Vendar pa je za to kaj malo upanja, ker VU smatra zelo malo določb priloge 7 o začasnem režimu kot uporabljive, še manj pa smatra za uporabljive tiste določbe, ki jih vsebuje priloga 6 o stalnem statutu. Da je temu tako nam zopet pričajo dejanja vojaške uprave. Ne vemo zakaj ni n.pr. uporabljiva določba o enakopravnosti slovenskega naroda in njegovega jezika na Tržaškem ozemlju. Zakaj VU krši to določbo z izdajanjem enojezičnih izkaznic, zakaj ne namešča v javnih službah slovenskih uradnikov v pravičnem razmerju; zakaj zamenjuje povsod na državnih in javnih uradih sploh, dvojezične napise z enojezičnimi; zakaj ne poskrbi za vsaj eno dvorano slovenskemu gledališču itd. itd.

Glede 6 člena stalnega statuta trdi VU, da ni uporabljiv in da ni v veljavi dokler ne bo tega ukazal Varnostni svet v skladu s čl. 38 statuta. Seveda naj bi bila ta trditev hkrati tudi odgovor na gornja vprašanja o kršitvi narodnostne enakopravnosti. Vendar pa se ta trditev nikakor ne strinja s trditvijo, da VU po drugi strani priznava veljavnost člena 2 in vseh ostalih členov začasnega statuta, kakor tudi člena 21 mirovne pogodbe same, ki jasno določa, da mora VU postopati po tistih določilih obeh statutov, ki so uporabljiva.

Gre torej za to, kaj smatra VU za uporabljivo in kaj ne. Očitno samo tisto, kar ji prija in kar je v skladu z njeno «splošno politično linijo» priključitve Trsta k Italiji. (Če je uporabljiv na pr. čl. 8 stalnega statuta glede tržaške zastave in grba, zakaj ni uporabljiv člen 6 glede tržaškega državljanstva?).

MARŠAL TITO OB USTANOVITVI ENOTNE MLADINSKE ORGANIZACIJE FLRJ

Zmagali bomo v borbi za zgraditev socializma

Mladina v Jugoslaviji ima skupne naloge in skupni cilj: graditev socializma - Taki, ki si manejo od veselja roke, da mi ne bomo zgradili socializma, si bodo meli oči, ko bodo spoznali, da so bila zaman vsa upanja

BEOGRAD, 17. — Na skupnem kongresu SKOJ-a in Ljudske mladine Jugoslavije je na otvoritveni seji govoril tudi maršal Tito, ki je med drugim dejal:

Vprašanje enotne mladinske organizacije, t. j. združitev Zveze komunistične mladine Jugoslavije z organizacijo Ljudske mladine v splošnem se je postavilo prav o pravem času, t. j. v času, ko je ta organizacijska enotnost nujna, ko je že popolnoma dozorela, ko je postala dvojna organizacijska oblika naše mladine ovira za nadaljnji pravilni razvoj mladine naše nove socialistične Jugoslavije. To nujnost enotne mladinske organizacije je narekoval izredno hitri politični in gospodarski razvoj v naši državi.

Pogoji za enotno organizacijo mladine nove Jugoslavije so nastajali med osvobodilno vojno. Dozorevali so in dozoreli v procesu graditve naše države in graditvi socializma v naši državi po osvoboditvi. Tako med vojno kakor tudi po vojni je pri graditvi države sodelovala in sodeluje vsa naša napredna mladina — i komunistična i druga ljudska mladina naše nove Jugoslavije. Zasluga komunističnih mladincev in mladink je v tem, da so se prvi odzvali pozivu KPJ in šli v borbo skupaj s člani naše partije ter s svojim zgledom pokazali pot vsej napredni mladini naše države, da so s svojim zavzemanjem in požrtvovalnostjo do samoodpovedi vzgojno vplivali na drugo mladino, to tako napravili sebi enako in omogočili, da se danes tu na tem zgodovinskem kongresu izvrši združitev tudi formalno, tako komunistične kakor tudi druge ljudske mladine v eno organizacijo.

Ko je bilo treba po vojni našo porušeno državo dvigati iz razvalin, je pokazala zopet naša mladina z dejanji svojo požrtvovalnost in zvestobo stvari, za katero je padlo na bojnih poljanah deset in deset tisočev mladincev in mladink.

Mlada generacija naše države nima različnih interesov. Njeni interesi so enaki, skupni. Mladina, ki sodeluje pri tako velikem delu, kakor je graditev socializma v naši državi, ima torej skupno nalogo in skupni cilj. Ta skupni cilj izključuje potrebo obstoja dveh organizacij — komunistične in ljudske mladine — ki se vzgajata v istem duhu. Tu ima socialistično vsebino in tu ni več ozko nacionalna, ampak dobiva internacionalistični značaj. Glede na to se ta enotna organizacija, ki jo sedaj ustvarjate, razvija in se mora še nadalje razvijti na podlagi znanosti marksizma-leninizma. Ta nova mladinska organizacija mora postati pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije prava šola za mladince in mladinke. Ona bo vir kadrov za naše gospodarstvo, za naše socialistično gospodarstvo, za upravo, za našo ljudsko oblast, za našo partijo. Vendar se bo verjetno zopet kdo našel — ker je to sedaj navada — in rekel, da je ta združitev naše komunistične mladine z drugo ljudsko mladino naš odklon na «nacionalistične postojanke». Naj vas to, tovariši in tovarišice, preveč ne razburja, kajti v zadnjih mesecih smo se že navadili poslušati od različnih kritikov mnoge neresnice in najrazličnejše neumnosti na naš naslov pa tudi v bodoče moramo pričakovati še bolj neumne stvari in klevete proti naši državi.

Zanje je glavno, da nas čim bolj očrnijo, ker upajo, da bo od tega ostalo vsaj nekaj kot resnica, v kar bo kdo verjel. Kaj moremo pri tem? Moremo samo vprašati: V čem je ta nacionalizem? Oni vam sicer ne bodo odgovorili, ne zato, ker nočejo, ampak zato, ker ne morejo tega z ničemer dokazati!

Naša mladina se je vzgajala v duhu socializma, ne pa v duhu nacionalizma. Da je tako, veste sami. Da je tako — ve vsak naš pošten državljan in ne vedo tega samo naši nasprotniki v naši državi in izven nje.

Brez dvoma je vaša prva in najvažnejša naloga: vzgajati sebe in druge mladince, tako teoretično kakor tudi strokovno, da bi lahko čimprej prevzeli svoja mesta, tako v gospodarstvu kakor tudi v vseh drugih sektorjih dela, kjer vas tako zelo potrebujemo.

Vam, naši socialistični mladini, pripisujemo velikanski pomen, da pridete čimprej v naše tovarne, da se v njih usposobite, da pridete v čim večjem številu v naše rudnike in druga podjetja, v naše šole, v trgovski aparat, v organe naših ljudskih oblasti itd.

Zelo je treba pohvaliti dosedanje uspehe, ki so jih dosegli mladinski kolektivi pri graditvi takih velikih objektov, kot so: Brčko—Banovići, Samac—Sarajevo, avtomobilska cesta, Novi Beograd itd., kjer so že dali mladinci iz svoje srede našemu gospodarstvu tisoče in tisoče strokovno usposobljenih mladincev.

Druga važna naloga, ki je pred vašo organizacijo, je teoretična in politična vzgoja Ljudske mladine.

Tretja važna naloga, ki je pred vami, je telesna in predvojaška vzgoja mladine.

Četrta zelo važna naloga, ki je pred vašo organizacijo, je udeležba mladine pri prostovoljnih delih.

Razumljivo je, da to ne zadeva vse mladine — večji del naše mladine lahko posveti precej časa prostovoljnemu delu — to zadeva tisto mladino, ki se uči in strokovno usposablja. Mladina naše države je dosegla v letu 1948. prav tako kot lani in predlanskim v svojih prostovoljnih delovnih akcijah velikanske uspehe. Ti uspehi so dragocen prispevek za naš petletni plan, toda pred nami je še težka borba, če hočemo uresničiti naš petletni plan.

Naš plan, ki smo ga postavili za leto 1948., bo v glavnem uresničen 100 odstotno. Vendar nas tudi v letu 1949. ne čakajo nič manjše težave in že sedaj delamo različne ukrepe, da bi čim bolj pripravljeni dočakali te težave, kajti tudi leta 1949. moramo uresničiti naš letni plan, pa ne samo uresničiti, ampak marsikaj tudi preseči. V prihodnjem letu se bomo vrgli z vso silo na graditev tistih objektov, ki so za našo petletko najvažnejši.

Vidite, pri teh bodočih težavah, ki jim korakamo nasproti, računamo zopet na vas, na našo junaško mladino. Računamo z vašim delovnim poletom, z vašo vztrajnostjo in požrtvovalnostjo, z vašo socialistično zavestjo.

Tovariši in tovarišice! Če bi imeli v naši državi dovolj delovne sile, vas ne bi tako obremenjavali z različnimi akcijami. Toda najtežje je pri nas to da nimamo dovolj potrebne delovne sile. Prav to pa bo naša glavna težava v letu 1949. Tu nam morete mladinci mnogo pomagati, in zato se znova obračamo na vas. Borba za zmago socializma v naši državi je v polnem teku in v tej borbi moramo zmagati — in bomo zmagali. Naše tovarne, naši rudniki in razna naša velika gradišča so prave bojne poljane, na katerih se naši delovni ljudje vztrajno bore za uresničitev plana.

Z vseh strani nam prerokujejo, da ne bomo uspeli. Izmišljajo si in ponarejajo različne odstotke, koliko smo mi izvršili odnosno, kaj nismo izvršili od našega plana. Toda taki pokvarjenci, ki prevračajo stvari in lažno prikazujejo stanje pri nas, ne morejo preslepiti narodov naše države, kajti dejstva so dejstva.

Uresničiti petletni plan — pa pomeni, postaviti trdne temelje našega socialističnega gospodarstva, pomeni zmago socializma v naši državi.

Potrebno je ohraniti našo enotnost, enotnost našega ljudstva in partije. Potrebno je ohraniti vero v našo zmago. Ne bojimo se govoriti odkrito, da vsakdo sliši, celo tisti ki nam ne žele dobro. Naj slišijo tudi taki, naj si manejo od veselja roke, da mi ne bomo zgradili socializma; vendar si ne bodo dolgo meli rok, ampak si bodo neki dan meli oči, ko bodo spoznali, da so bila zaman vsa upanja.

Zato boste mogli jutri kot državljani socialistične Jugoslavije ponosno gledati nazaj pot, prehojeno v vaši mladosti, ponosni boste na to, da ste bili v prvih vrstah graditeljev socializma v naši državi. In mi vsi skupaj bomo mogli jutri reči, da smo ustvarjali in ustvarili sedanjemu in bodočemu rodu srečnejše življenje.

Tiencin obkoljen

V 48 urah se pričakuje popoln padec Pekinga - V vsem svetu narašča nezaupanje do ZDA

PEKING, 17. — Mesto Peking je popolnoma izolirano. Evakuirane so bile železniške postaje v bližini mestnih vrat. Kakor uradno poročajo, je mesto obkoljeno po petih kolonah ljudske vojske. Pooblaščeni krogi izjavljajo, da so zaradi naglе evakuacije pekinških predmestij zapustili nacionalisti ogromne zaloge materiala in živil. Dalje javljajo, da so nacionalisti zapustili postajo Peitang severno od Tangku.

V Nankingu doznavajo, da so v Pekingu prekinjene vse zveze z zunanjim svetom izvzemši telegrafske zveze. Pričakujejo popoln padec mesta v prihodnjih 48 urah.

Kolona ljudske vojske je obkolila tudi Tiencin. Druge tri kolone pa napredujejo v vzhodnem delu Hopeja. Vse okoli Pekinga divja bitka.

V svojih uvodnikih od 14. in 15. decembra list «New York Post» ostro kritizira zunanjo politiko ZDA. V članku «Upravičen sum» izjavlja list, da v vsej Evropi, kakor tudi v vsej Aziji in Južni Ameriki (t. j. po vsem svetu), narašča nezaupanje do ZDA. List poudarja, da so ZDA pozrle svojo obveznost, da bodo podpirale ustanovno listino OZN. ZDA so večkrat ravnale glede svojih obveznosti in glede dogovorov kot z navadnimi kosi papirja. List nadaljuje, da je predsednik Truman odkrito prekršil svoje ustne in pismene obljube večkrat s šibkimi pretvezami, včasih pa tudi brez teh. «Zapustili smo stvar demokracije v tujini, čeprav se redki Američani tega zavedajo. Nasprotno pa smo postali zavezniki fevdalnih monarhij, zagovorniki privatnih monopolov in skušamo razširiti naša zavezništva z ustvaritvijo novih vojaških paktov v državah, ki so pod našim vplivom», piše dalje list.

V svojem uvodniku od 15. decembra napada isti list ameriško politiko na Kitajskem. Ljudska demokracija proti tiraniji, vazalstvu in proti latifundistom na Kitajskem gre očitno dokončni zmagi nasproti po dolgih borbah, ki trajajo preko sto let. Toda ZDA, piše list, ki so dale popolno podporo vojaški diktaturi Cangkajška, se sedaj obotavljajo priznati in nuditi pomoč revolucionarnim silam s pretvezo, da te sile organizirajo in vodijo komunisti. Zopet nismo razumeli prave narave borbe za svobodo v Aziji, čeprav smo videli propast naših naporov za utrditev nepriljubljene Cangkajškove diktature. Že se vidijo ameriški nameni za čim hitrejšo reorganizacijo Japonske kot vojaškega zaveznika. ZDA se že pripravljajo smatrati Kitajsko kot sovražnika, proti kateremu se je treba boriti, in ne kot prijatelja, ki ga je treba sprejeti v družino Združenih narodov.

Proces proti Hebrangu se bo pričel

ZAGREB, 17. (Tanjug) — Na četrtem rednem zasedanju ljudske skupščine LR Hrvatske so poslanci odobrili sklep, da se prične proces proti poslancu Andriji Hebrangu.

Združitev sindikalnih organizacij v ZDA

WASHINGTON, 17. — Philip Murray, predsednik sindikalne organizacije CIO, je poslal Williamu Greenu, predsedniku sindikalne organizacije AFL, pismo, v katerem mu predlaga, da bi se ti dve močni sindikalni organizaciji, ki sami združujeta 13 milijonov delavcev in ki sta igrali zelo važno vlogo pri zopetni izvolitvi Trumana za predsednika ZDA, združili, čim prej bi bilo mogoče, da bi tako lahko vskladili svoje napore za pritisk na kongres. Gre namreč za to, da kongres sprejme delovno in socialno zakonodajo, ki jo je Truman osebno obljubil med volivno kampanjo.

SNG PROSLAVILO obletnico Cankarjeve smrti

Izredno uspela uprizoritev Cankarjevih «Hlapcev» v Škednju - V znak priznanja za plodovito delovanje je SHPZ izročila osebju SNG zahvalno spomenico

Premajhna nam se je zdela včeraj dvorana Doma kulture v Škednju, da bi lahko sprejela vse tiste tržaške Slovence, ki so prihiteli z vseh strani, da bi s svojo navzočnostjo dostojno proslavili spomin največjega slovenskega pisatelja — glasnika novih dni — Ivana Cankarja. Njemu v spomin. so člani Slovenskega narodnega gledališča za Tržaško ozemlje uprizorili eno izmed njegovih najboljših dram «Hlapci», katero je občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano, z zanimanjem poslušalo

Uvodno besedo k proslavi je spregovoril upravnik Slov. nar. gledališča, ki je na kratko orisal življenje in dobo, v kateri je Cankar živel in ustvarjal. Ko je govoril o Cankarjevi drami «Hlapci», kot o napredni in simbolični igri, ki biča, smeši in obsoja katere koli družbene razmere, če so take, da se iz njih lahko razvije hlapčevstvo, je še poudaril: «Za Slovence Tržaškega ozemlja in za Slovence v Italiji ima ta igra še mnogo večji pomen. Tu še zmeraj delujejo sile, ki Slovencem ne privoščijo ne narodne ne jezikovne ne tiste človeške svobode, za katero so vsi napredni narodi dali toliko žrtev in prelili v drugi svetovni vojni toliko svoje najžlahtnejše krvi. Tod še zmerom živijo ljudje, ki bi nam radi vsilili prav tako hlapčevsko vlogo, kakršno so bili vsem Slovencem namenili fašisti in nacisti. To vlogo zapadni Slovenci odločno odklanjajo. Sodelovali bodo v duhu prijateljstva in bratstva s svojimi zapadnimi sosedi, toda z istimi in enakimi človeškimi pravicami, nokdar ne — kot hlapci. V tem prizadevanju je Ivan Cankar z vsemi svojimi deli, posebno pa s «Hlapci», naš najboljši zaveznik.»

Predstava sama je imela velik uspeh, saj so se pa tudi vsi igralci potrudili, da bi našemu občinstvu kar najbolje podali in na odru oživeli to Cankarjevo delo. Med samo predstavo jim je ob splošnem dobravanju občinstva izročil predstavnik SHPZ tov. Ravbar zahvalno spomenico s sledečim napisom: «Slovensko-hrvatska prosvetna zveza izreka osebju Slovenskega narodnega gledališča v Trstu priznanje za plodovito delovanje v izredno težkih razmerah v obrambo slovenske kulture in za razvoj slovenske gledališke umetnosti.»

Ob koncu svojega govora, v katerem je na kratko orisal vso težko pot naših gladališčnikov, ki se morajo dnevno boriti z raznimi ovirami in težavami, da bi prinesli slovenskemu ljudstvu slovensko besedo, je poudaril: «Tuji gospodarji našega življenja vam ne dajo dvorane, nočejo vas priznati. Zato je vaše gledališče edinstveno na svetu, danes v vasi, jutri v mestu. Toda priznalo vas bo ljudstvo in to vam bodi najvišja nagrada. Pot pa gre navzgor, strma je in kamenita ,toda zmogli jo boste.»

Obširneje poročilo ,oziroma kritiko o sami uprizoritvi bomo objavili v prihodnji številki.

Zasedanje izvršilnega odbora Mednarodne zveze demokratične mladine

PARIZ, 17. — Jutri se prične v Parizu zasedanje izvršilnega odbora Mednarodne zveze demokratične mladine. Dospeli so že delegati sovjetske, poljske italijanske, britanske, ameriške, avstralske, kanadske, indijske češkoslovaške, bolgarske, španske in kitajske mladine. Pričakujejo še predstavnike jugoslovanske mladine in mednarodne zveze študentov Prva točka dnevnega reda se tiče kampanje Mednarodne zveze demokratične mladine za mir.

250.000 bolgarskih mladincev na prostovoljnem delu

SOFIJA, 17. — Na predvečer kongresa bolgarske delavske stranke je zveza bolgarske ljudske mladine poslala predsedniku Dimitrovu poročilo, v katerem mu sporoča, da se je letos preko 250.000 bolgarskih mladincev prostovoljno udeležilo dela pri velikih gradbah, ki se nadaljujejo v okviru državnega načrta

BEOGRAD, 17. — Ob kongresu SKOJ-a in LMJ je prezidij ljudske skupščine FLRJ objavil odlok, s katerim so odlikovani mladinci in voditelji mladine. Veliko število mladincev je bilo odlikovanih z redom «Za narodne zasluge», z redom «Bratstva in enotnosti» in z redom «Partizanske zvezde».

"Zaščitniki in gojitelji" ljudske kulture

Kot 14. t. m. v Nabrežini kjer so preprečili komemoracijo pesnika Ige Grudna, tako so tudi včeraj s svojimi mahinacijami Vidalijevi «zaščitniki in gojitelji» ljudske kulture ponovno tako izmahinirali, da so onemogočili Slovenskemu narodnemu gledališču predstavo Cankarjevih «Hlapcev» na Opčinah. Kakor so nekoč fašisti preprečevali slovenske prireditve, tako jih preprečujejo sedaj Vidalijevi razbijači in pretepagi, na Opčinah n. pr. z Malalanom na čelu...

Vidalijevi pretepači so že na Akvedotu

Ko so po prekinjeni lonjerski razpravi, ki je bila včeraj predpoldne v sodni palači, odhajali ljudje iz sodnega poslopja, je neka skupinica histeričnih kričačk sledila mirnim tovarišicam, ki so se vračale proti domu. V ulici Carducci je zasledovalkam zavrela kri in pričele so z dejanskimi napadi. Dale so pač duška svoji svoje vrste ideologiji z dejanji: skočile so mirnim tovarišicam v lase in začele s točo psovk, kot «ladre itd.»

Tudi moški ožji pristaši in ideologi Vidalija so zvesto izvršili svoje poslanstvo. Za vogalom sodne palače je čakala pretepaška družbica tri Lonjerce, jih dočakala in jim sledila po ulici Rismondo. Pri Akvedotu v ulici Ugo Polonio se je ta družbica začutila močno; bila je pač na področju sebi podobnih «rokodelcev», ki bi jim mogli po potrebi pomagati, in je pričela z zahrbtnim napadom. Enega od Lonjercev so udarili po glavi.

Neka ženska, ki je to «junaštvo» videla, jih je vprašala, čemu so ga vendar udarili. Prepričani, da si bodo na tem znanem mestu takoj pridobili somišljenikov in «sodelavcev» so bahavo in glasno izjavili «Ker so titini».

TRŽAŠKI DNEVNIK

Z včerajšnjega sestanka novinarjev pri VU

Prošnje za vojno škodo so našli toda še vedno so v... Rimu

1. VPRAŠANJE:

«Ali je res, da se je na poti Trst-Videm-Treviso-Rim izgubilo okrog pet sto prošenj kmetov anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja za povračilo škode, ki so jo povzročile britanske in ameriške vojaške enote na njihovih posestvih? Zakaj je bilo nujno pošiljati te prošnje, katerim so priloženi dokumenti kot: zemljiško-knjižni izvlečki, posestni listi, cenitve, službeno overovljene izjave o resničnosti škode itd. (s katerimi so kmetje imeli precej stroška) na tako dolgo pot? Če so se prošnje res izgubile, kako mislijo odgovorne oblasti zadevo urediti tako, da bodo kmetje dobili po večletnem čakanju povrnjeno škodo? In kdaj?»

ODGOVOR:

«ZVU veseli, da lahko obvesti vprašalca, da te prošnje niso izgubljene. Razlog za neljubo odlaganje rešitve leži v tem, ker sta C.M.F. in italijanska vlada različno tolmačile sporazum od septembra 1947, da naj se še neporavnane terjatve v Italiji izročijo italijanski vladi, da jih uredi. Sedaj pa je bil dosežen sporazum, da bo zahtevke na področju STO-ja reševal urad *«Claims and Hirings»* v Trstu, ki je zahteval, da se prošnje čim prej vrnejo iz Rima in *upa*, da jih bo v kratkem prejel. Čim prispejo bodo takoj vzete v pretres in je upati, da bodo nato sve zahteve urejene v *treh mesecih*».

Prošnje so se torej vendarle našle, toda kakor vidimo so še vedno v... Rimu.

PRAVICA PA ZAHTEVA, DA SE OCENJENA ŠKODA POVIŠA ZA TOLIKO, ZA KOLIKOR SE JE V TEH LETIH ČAKANJA NA REŠITEV BREZ KRIVDE NAŠIH KMETOV POVECALA DRAGINJA V CONI A.

Še ne vemo, koliki je deficit plačilne bilance cone A

2. VPRAŠANJE:

«Na seji mestnega odbora za ERP je omenil g. Palutan izjavo ravnatelja za finance pri ZVU g. Whitea, po kateri bo deficit plačilne bilance cone A za 1952-53 na priporočilo Organizacije za evropsko gospodarsko sodelovanje (OEEC) znižan od prvotnih 8 milijonov dolarjev. Po tej vesti je jasno, da je bil le del tiska obveščen s strani ZVU o finančnem položaju področja. Zdi se, da obstaja vkljub monetarni uniji z Italijo, vendar-le plačilna bilanca cone. Zakaj ZVU ne smatra za potrebno objaviti podatke o tej plačilni bilanci, čeprav je to vprašanje splošnega interesa?»

ODGOVOR:

«ZVU pripravlja poročilo o plačilni bilanci, ki jo je vsekakor smatrati samo kot cenitev, toda ni mogoče navesti točnih številk, dokler ni dovršen investicijski načrt ZVU in ERP in dokler ni znano, v kakšnem obsegu se bo povečala industrijska proizvodnja na STO-ju.

Postavke primanjkljaja se iz raznih faktorjev stalno menjajo, na primer pred kratkim vsled spremembe v tečajnem razmerju med funtom šterlingom in liro. Toda postavke se bodo objavile, ko bodo dovršene».

Pripominjamo, da plačilna bilanca obstaja. Dejstvo je, da razni krogi, listi in osebe o njej govorijo. Nihče ne zahteva «točnih številk», ki jih VU nima, pač pa je treba vsem dati na vpogled, kar se dela, ne le nekaterim in potem drugim očitati nelojalne ugotovitve.

O povišanju telefonskih pristojbin

Novinarska agencija «ASTRA» je vprašala, čemu so bile povišane telefonske pristojbine, ki so odslej mnogo višje kakor v sosedni republiki Italiji, čeprav veljajo za ostale javne usluge enake pristojbine.

VU je odgovorila, da je odobrila zvišanje tarif, da bi se pokril deficit družbe TELVE v preteklosti. Pribiti moramo, da družba TELVE v svojem letnem poročilu ni izkazovala nikake izgube, marveč iz ravnano bilanco. TELVE je, kakor znano, holding — podjetje STET-a (Soc. Torinese Esercizi Telefonici), ki je sam pod kontrolo IRI-ja; torej gre za državno podjetje. STET, ki je dolžan financirati svoje holding—družbe, je izkazal v zadnjem poslovnem poročilu od 31.III. t. l. 40,8 milijonov čistega dobička. TELVE, ki ne posluje le na Tržaškem ozemlju, marveč v tako imenovani 2. telefonski coni, ki obsega vso Benečijo (Benetke-Videm), bi moral zato iskati finansiranje in posojilo ne pri upravi Tržaškega ozemlja, marveč pri upravi STET-a. Telefonski promet je aktiven posel, ker število abonentov in razgovorov neprestano raste, in je STET sam dosegel prej omenjeni dobiček, niti ne v enem letu, ker je bil še leta 1946-47 za 5,4 milijonov lir pasiven.

Da je vse to točno, kaže tudi akcija, ki jo vodi poseben odbor telefonskih abonentov v Trstu, ki se je ustanovil pri Trgovski zbornici in ki ne misli popustiti, ker so zahteve družbe TELVE popolnoma neupravičene. Dolžnost VU bi bila tako akcijo podpreti in ščititi grebivalstvo pred izkoriščanjem, ne pa dajati takšne odgovore.

Ali misli VU, da bi se ameriška družba «International Telephone and Telegraph Co.» tako vztrajno zanimala za udeležbo pri italijanskih telefonskih družbah, kamor spada tudi TELVE, ako bi bila njihova služba pasivna? Svoj postopek bi VU lahko opravičila le v primeru, da bi ustvarila naši coni lastno neodvisno telefonsko upravo, kar bi bila njena dolžnost kot dobrega varuha lastnine Tržaškega ozemlja.

Vse dotlej in do nadaljnjih točnejših pojasnil, ki jih javnost pričakuje, pa dišijo takšni odgovori po prikrivanju poslov, ki morda niso ravno v najlepšem redu ...

V ponedeljek stavka državnih nameščencev

Medzvezni odbor delavcev javne uprave pri ES je vzel na znanje odločitev svojih kolegov v republiki Italiji, ki so sklenili objaviti demonstrativno stavko v trajanju 24 ur za ponedeljek 20. t. m.

Odbor izraža svojo brezpogojno solidarnost državnih, železniških, poštno-telefonsko-telegrafskih in šolskih nameščencev organiziranih v Enotnih sindikatih ter odloča udeležiti se stavke skupaj s sindikatom Delavske zbornice, če bo njihov sindikat odločil isto, ker gre za podporo skupnih gospodarskih zahtev.

Odbor upa, da se bodo vsi delavci udeležili omenjene akcije.

Seznam partizanskih invalidov cone A Tržaškega ozemlja

Vsi spodaj navedeni, naj se zglasijo v ulici Machiavelli 1 v pritličju od 10 do 12 dne 20—21 t. m. S seboj naj prineso svoje invalidske dokumente: Skabar Emilij, Veliki Repen št. 1; Pavoni Renato, ul. Angelo Emo 1; Cotar Josip, ul. Giardini 32; Ražen Karel, ul. Piccardi 60; Flandia Josip, Mačkovlje 29; Vojvoda Mario, Škofije 221; Miani Ludvik, Strada del Friuli 69; De Zan Peter, Skedenj 684; Petaroš Anton, Gročana 26; Starc Angel, Strada Friuli 521; Ukmar Edvard, ul. Panebianco; Mikuž Anton, Mansanta 1; Tul Vilma, Mačkovlje 76; Brajkovič Miro, Sv. M. M. Zgornja 103; Zakinja Italo, ul. sv. Marka 45; Kozmina Miro, Nabrežina 72; Bertolin Eugenio, Toricelli 8; Grubiša Ernest, Sv. Jakob 5; Ravber Stanko; Veliki Repen 2; Kocjančič Lovrenc, Marchesetti 17; Fiusco Mario, Crocefisso 1; Alberti Ernesto, Boljunec 103; Rukin Ferdinand, Nabrežina 14; Novšak Mario, ul. Del Veltro 69; Mikuž Anton, Mansanta 1; Tretjak Danilo, Sv. Križ 84; Macarol Ivan, Lonjerska cesta 20. Strajn Josip, Dolina 130.

Cankarjevi „Hlapci" v Trstu

(Z včerajšnje premiere SNG v Škednju)

PRIZOR IZ ČETRTEGA DEJANJA: KOVAČ KALANDER JE S STOLOM V ROKI UBRANIL UČITELJA JERMANA PRED RAZJARJENO MNOŽICO, IZ KATERE MU JE NEKDO ZAGNAL KOZAREC V GLAVO. — *(Poročilo o predstavi bomo prinesli po reprizi).*

Nova ofenziva proti slovenski šoli

Italijansko šovinistično časopisje je ponovno pričelo z nesramno gonjo proti slovenskim šolam

Včeraj je «Messaggero Veneto» zopet objavil članek proti slovenskim šolam pod naslovom «Tudi mrtve so vpisali ,da bi pomnožili majhno število učencev». Tako se torej začenja v italijanskem šovinističnem časopisju ponovna gonja proti slovenskim šolam. «Messaggero Veneto» je v svojem članku namreč sam napovedal to ofenzivo ter poudaril, «da se bodo k temu vprašanju ponovno povrnili» ter v dokaz «verodostojnosti» «objavil „točne" podatke».

Komaj se je polegla gonja šovinističnih časopisov ob pričetku šolskega leta, že so smatrali ljudje okoli «Lega nazionale» in drugih demokristjanskih strank za potrebno, da ponovno vzbude pri svojih čitateljih danes za njih najbolj «pereče vprašanje» — vprašanje slovenske šole. Tudi «Messaggero Veneto» si ne more kaj, da ne bi priznal «da so si v tem vprašanju edini vsi Slovenci ne glede na njihovo politično miselnost», ker gre v tem primeru za nacionalno vprašanje in pravice tukaj živečega naroda.

Z debelimi črkami je pisec tega članka napisal veliko zgodovinsko laž, da so Slovenci vpisovali v šolo tudi mrtve samo zato da bi pomnožili «majhno število slovenskih učencev». Ne tako, gospodje! Slovensko ljudstvo je bilo v resnici v teku svoje zgodovine v Trstu in v vsej Julijski krajini priča grozotnim potvorbam, ki so jih v pogledu volitev na tem ozemlju izvajale ne samo fašistične oblasti, marveč tudi kraljevi uradniki. Takrat so v resnici bili na volilnih spiskih neznani in že zdavnaj mrtvi ljudje. Te oblasti so imele seveda ves interes na tem, da bi pred javnostjo prikrili dejstvo da živi v Trstu in v Julijski krajini na tisoče Slovencev. Danes pa smo priča, da isti ljudje, ki so se včeraj sami poslu- ževali teh metod v borbi proti Slovencem, skušajo naprtiti te metode slovenskemu ljudstvu ki se je osvobodilo njihovega jarma. Res težko je priznanje, da se je gospodar pretvoril v hlapca angloameriškega imperializma.

V svojih člankih v obrambo slovenske šole na tem ozemlju smo se vedno in povsod držali stvarnih podatkov in nismo nikoli objavili, da znaša število slovenskih otrok in dijakov 10 tisoč kot to trdi «Messaggero Veneto». Čudno se nam zdi, da «Messaggero Veneto», ker hoče biti celo «objektiven»,, ni objavil kraj in datum članka, kjer je bilo to objavljeno. Mi nismo nikoli skrivali števila otrok, ki so vpisani v slovenske šole, ker se tega ne sramujemo, marveč smo celo ponosni, da je to število tolikšno kljub fašističnemu raznarodovanju Slovencev na tem ozemlju. Končno pa je tudi vojaška uprava sama izdala točen seznam učencev na slovenskih šolah na Tržaškem ozemlju, in prav zaradi tega ne more biti govora o fantastičnem številu slovenskih otrok, ki smo se ga baje mi izmislili.

Po statistiki iz lanskega šolskega leta je bilo vpisanih na anglo-ameriškem področju na osnovnih šolah 4.165 šoloobveznik otrok, na srednjih in strokovnih šolah 1.216 dijakov, v otroških vrtcih pa 720 otrok, torej skupno 6.101 Slovencev. Gotovo pa bi bilo napačno iz teh številk sklepati o narodnostnem razmerju Slovencev na Tržaškem ozemlju. Znano je namreč, da obiskuje veliko otrok izključno slovenskih staršev italijanske šole ter se svojega slovenstva tudi zavedajo. Mnogo pa je na italijanskih srednjih in osnovnih šolah slovenskih renegatov, ki se tega sramujejo ter za svojim poitalijančenim priimkom skrivajo narodnostno pripadnost.

«Messaggero Veneto» se končno zgraža nad tem, da je v slovenskih šolah mnogo takih ki spadajo pod upravo tistega ozemlja, ki ga upravlja jugoslovanska armada. Res, težko se je sprijazniti z mislijo, da je Trst kulturno središče prav vseh Slovencev, ki živijo na Tržaškem ozemlju ne glede na to, ali ga upravljajo anglo-ameriške okupacijske čete ali jugoslovanska armada.

Če pa je Slovencev na Tržaškem ozemlju manj kot Italijanov, kar nihče ne zanika, s tem še ni rečeno, da smemo Slovenci manj pravic kot Italijani. Po tem ali bo tukaj živeče italijansko ljudstvo priznalo Slovencem pravico do njihovih kulturnih, političnih in socialnih pravic, ne glede na vojaško upravo, bo zgodovina sodila koliko jih je tudi samo uživalo. Samo svoboden narod lahko daje drugemu narodu od svojega kulturnega bogastva.

LONJERSKI DOGODKI PRED SODIŠČEM

Proces proti Vidalijevim provokaterjem bo 28. t. m.

Devet mladeničev, tokrat Vidalijevih pretepačev, je včeraj sedelo na zatožni klopi vojaškega sodišča. To so: Barovina Josip, Corbelli Ennio, Toscan Bruno, Bravin Sergij, Kobau Tullio, Marj Nereo, Santin Pavel, Deankovič Bernard in Paoli Angel. Vse te imajo Lonjerci v dobrem spominu, ko so skupno z ostalimi Vidalijevimi provokaterji 29. novembra prišli v vas pod krinko proslavljanja obletnice zasedanja AVNOJ-a in začeli z vandalskim divjanjem in pretepanjem.

Vsem devetim obtožencem našteva obtožnica, da so nasilno vdrli na dvorišče otroškega zavetišča, da so razbili vhodna vrata z nekim kolom, da so preplezali zid, da so vdrli v poslopje s tem, da so razbili okno ter pri tem z železno palico ranili nekega Rigonata Desiderija. Končno, da so z metanjem opeke in drugih predmetov vdrli v poslopje in prisilili Čačovo Antonijo in druge osebe, da so se zabarikadirale v neko sobo, kamor so pretepači hoteli vdreti s silo. Pri tem so hoteli razbiti vrata z železno palico.

Predsednik sodišča polkovnik Chapman je po prečitanju obtožnice vprašal posameznega dosledneg demokrata meksikanske sorte, ali se čuti krivega. Odgovor je bil samo eden: «Ne». Po teh formalnostih je zagovornik odvetnik Zennaro predlagal sodišču, naj bi razpravo odgodilo, ker je te dni zaposlen z drugim procesom na okrožnem sodišču. Ker se tožilec kapitan Dye ni temu predlogu upri, je sodišče razpravo odgodilo do 28. t. m.

Na sodniji se esuli nič kaj ne razumejo

Proces, katerega glavni udeleženci so Pirančani, se je včeraj ves dan nadaljeval z zaslišanjem številnih prič. Mimogrede naj omenimo, da so vse te priče esuli. Nekateri med njimi so taki, ki so bili že obsojeni od ljudskih sodišč zaradi svojega podtalnega rovarjenja in širjenja šovinizma. Skoraj vedno, ko jih vpraša predsednik sodišča dr. Zulmin, ali so bili fašisti, sledi pritrdilen odgovor.

Popoldne je prišlo do malce zanimivejšega prizora v sicer že preveč pustem procesu. Priča Tamaro je na vse načine zanikal, da bi na kakršen koli način prisostvoval pri iskanju nekega Mujesana tu v Trstu. Neka ženska priča je takoj prosila za besedo in pripomnila, da je videla Tamara, kako je hodil tedaj z rdečim robcem okrog vratu. Sledilo je odločno Tamarovo zanikanje z besedami: Ne, nikdar, preveč se čutim Italijana, da bi kaj takega storil. Mož, ki je sedaj po poklicu esut, se ni hotel preveč zameriti svoji sedanji družbini. Toda zaman, prokletstvo nad njim je bilo izrečeno.

Neresničnost trditve brivcev o vzroku povišanja brivskih cen

Po zadnji skupščini, ki jo je sklicala Zveza enotnih sindikatov brivcev, se je stavkovno gibanje med brivci še poostrilo in to prav zaradi tega, ker so bili novi protipredlogi, ki so jih stavili delodajalci tako nesramni ter celo žaljivi za vso kategorijo brivskih delavcev, da so jih sindikalni predstavniki brez nadaljnjega odbili. Ogorčeni brivski delavci so preko svojih sindikalnih predstavnikov sporočili predsedniku združenja delodajalcev g. Benevegni kakor tudi g. Rodriguezu, ki sta se v tej ofenzivi proti delavcem najbolj «potrudila» in imata za to še prav posebne «zasluge», da ne bodo nikoli sprejeli takih predlogov ter da v bodoče ne bodo dovolili, da bi še v naprej kršili njihove pravice.

Poudariti moramo, da se sporno vprašanje med brivskimi delavci in delodajalci vleče že nekaj mesecev, ne da bi bilo možno priti do sporazuma, ki so ga ves čas predstavniki delodajalcev z vsemi mogočimi mahinacijami in izgovori ovirali. Kljub temu da je položaj brivskih delavcev ostal neizpremenjen in se je v mnogih primerih celo poslabšal, so si lastniki brivskih in frizerskih salonov, vedno pod «dobrohotnim» vodstvom odgovornih oblasti dovolili zvišati cene, češ da so bili to prisiljeni storiti zaradi tega, ker so morali svojim uslužbencem povišati plače, kar pa seveda ne odgovarja resnici.

Delavci te kategorije pa sedaj odločno zahtevajo od delodajalcev, da svojo neresnično trditev o povišanih plačah uresničijo ter tako resnično opravičijo povišanje cen brivski postrežbi. Dokler pa bodo vztrajali delodajalci pri svojem stališču nepopuščanja, dotlej bodo brivski delavci pod vodstvom svojih sindikalnih predstavnikov nadaljevali borbo in ne bodo odnehali prej, preden ne bodo dosegli zaželenega uspeha.

KOLEDAR

Sobota 18. decembra
Rastoje
Sonce vzhaja ob 7.41, zahaja ob 16.21. Dolžina dneva 8.40. Luna vzhaja ob 18.19, zahaja ob 10.01.
Jutri nedelja 19. decembra
Nemezij, Darko

SPOMINSKI DNEVI

1942 so pričeli Italijani ofenzivo na Dolomitski odred.

PRESKRBA

Razdeljevanje masti in moke: Danes bodo začeli v mestu in na podeželju deliti po 400 gramov masti na odrezka III. in IV. — maščobe ter po 1 kg bele moke na odrezka VII. in VIII. — testenine živilskih nakaznic. Konec razdeljevanja bo 31. t. m. Cena v mestu: mast 200, bela moka 83; na podeželju: mast 202, bela moka 83 lir za kg.

Razdeljevanje mleka: Danes bodo v mestu in na podeželju pričeli deliti po 7 škatel evapuriranega mleka skupini od 0 do 9, ter preko 65. leta na odrezek 4, ter po dve škatli skupini od 9. do 65. leta na isti odrezek življenjskih nakaznic. Konec razdeljevanja bo 31. t. m. Cena: v mestu 40, na podeželju 41 lir za škatlo.

ENOTNI SINDIKATI

Krojni tečaj. Kulturni odsek ES v ul. Montfort 3 javlja, da še sprejema vpise za krojni tečaj. Za informacije telefonirati na številko 36-75 in 29-008 interno 7.

Kulturni odsek ES sporoča, da bo začetek kratkih tečajev za angleščino v ponedeljek 20. t. m. ob 18.15 v ul. Imbriani 5, I, tudi vpisovanje se bo zaključilo v ponedeljek.

Vpisovanje za tečaje francoskega in nemškega jezika še vedno traja. Za informacije se je obrniti v ul. Imbriani 5 ali pa na kulturni odsek v ul. Montfort 3.

Povratek gojencev Mladinskega doma v Portorožu

Uprava Mladinskega doma v Portorožu sporoča, da pridejo otroci na božične počitnice v četrtek 23. t. m. ob 6 uri s parnikom iz Pirana. Starši naj jih pričakujejo na pomolu ribarnice.

Povratek otrok v Portorož bo 6.1.1949 ob 12 uri s parnikom. Starše prosimo, naj pripeljejo otroke 1 uro pred odhodom parnika.

IZLETI

Novoletno smučanje PDT na Pokljuki

Planinsko društvo v Trstu priredi za Silvestrovo in novo leto tridnevno smučanje na Pokljuki. Odhod s smučarskim vlakom v petek 31. decembra ob 15 uri s kolodvora Sv. Andreja. Prihod ob 19 uri na Bled. Povratek v nedeljo 2. januarja zvečer. Vpisovanje v ul. F. Filzi 10, I., v čevljarni Gec na Trgu tra i Rivi 2 v Rojanu in pri «Adria-Expres» v ul. F. Severo do vključno 24. t. m.

PROSTOVOLJNO UDARNIŠKO DELO PDT NA PROGI SEŽANA-DUTOVLJE

Izlet z udarniškim delom v Sežano bo jutri. Odhod ob 6 uri zjutraj iz ul. F. Severo.

Koledar Gregorčičeve založbe za leto 1949 je izšel

Izšel je koledar Gregorčičeve založbe za leto 1949 z bogatim informacijskim materialom in obširnim leposlovnim delom domačih pisateljev. Koledar se dobi v vseh knjigarnah v Trstu, pri Stoki v ul. Milano, v knjigarni Fortunato na trgu starega Sv. Antona.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 17. decembra 1948 se je v Trstu rodilo 11 otrok, umrlo je 8 oseb, poroke pa so bile 4.

Cerkvene poroke: mehanik Bussi Gianpaolo in gospodinja Novel Laura, šofer Domian Ivan in gospodinja Clementi Olga, mornar Punter Avgust in gospodinja Spetti Marija, šofer Gregorič Marij in gospodinja Canziani Almira.

Umrli so: 61-letni Bertuzzi Just, 29-letni Vutta Henrik, 75-letni Ruza Bianco Placido, 62-letna Zar Karmela, vd. Glaudulich, 52-letna Ceparin Stefanija, por. Vidmar, 77-letna Vidan Marija, por. Polsak, 62-letni Fabretti Josip, 2-letni Naja Giorgio.

V ponedeljek 20. t. m. ob 20.30 gostovanje v Prosvetnem domu na Kontovelu s Cankarjevo dramo

HLAPCI

Napovedana predstava Cankarjevih «Hlapcev» na Opčinah 18. t. m. ob 20 uri odpade zaradi tehničnih ovir.

RAZNO

Živinorejce in vinogradnike obveščamo, da je spodaj imenovana zadruga prejela te dni nove pošiljke razne krme za živino in pocinkane žice za trte, ki jih prodaja po znižanih cenah, dokler bo zaloga trajala.

Zadruga ima na zalogi seveda tudi vsakovrstne druge kmetijske potrebščine kakor: semena, umetna gnojila, čebulček, raznovrstno orodje itd., vse zajamčene kakovosti in po zmernih cenah.

Kmetijska nabavna in prodajna zadruga z.o.j. **v Trstu — Urad in skladišče:** ul. U. Foscolo 1 - tel. 94386 - **Prodajalna v Trstu:** ul. S. Mercadante 4 - tel. 8819 - **Prodajalna v Miljah:** ul. Mazzini 1.

Prekop grobov na pokopališču pri Sv. Ani. Opozarjamo, da bo v kratkem kripta št. XXVI (oddelek IV) mestnega pokopališča pri Sv. Ani, kjer so ostanki umrlih med 13. novembrom 1938 in 10. januarjem 1939, uporabljena za nove grobove.

Sorodniki, ki žele prenesti ostanke svojcev, morajo do 15. januarja 1949 nasloviti prošnjo na občinski urad javnih del — oddelek za pokopališča, ul. del Teatro 5 — III, soba 43.

Po omenjeni tobi dobo ostanki preneseni v skupno grobnico, spomeniki pa preidejo v last občine.

KINO

ROSSETTI. 16: «Ognjeni križ», Henry Fonda.
EXCELSIOR. 16: «Krivda Amesove», R. Russel.
FENICE. 16: «Hudičev otok», C. Gable.
FILODRAMMATICO. 16: «Na svidenje, oče».
ITALIA. 15.30: «Rio Rita», glasbeni film, Gianni e Pinotto.
ALABARDA. 16: «Strahopetnost in arena», Toto.
IMPERO. 15.30: «Gospa Curie», Greer Garson.
GARIBALDI. 16: «Poljub smrti», Victor Mature.
VIALE. 16: «Ostrina britve», T. Power.
MASSIMO. 14: «Zoro», R. Hadehj.
NOVO CINE. 16: «Noč brez konca», R. Mitchum.
IDEALE. 16: «Možje dveh svetov».
MARCONI. 16: «Tri žene Casanove», G. Cooper.
ARMONIA. 15.15: «Človek proti smrti», G. Robinson.
AZZURRO. 16: «Rasputin», Hary Baur.
BELVEDERE. 15.30: «Kapitan Kidd», C. Laughton.

DAROVI IN PRISPEVKI

Tov. Božič Jožef daruje lir 150 za tovarišce, ki so branili dvojezičnost.

RADIO

SOBOTA, 18. DECEMBRA 1948

7.29 Otvoritev. 7.30 Koledar. 7.35 Jutranja glasba. 7.45 Napoved časa, poročila. 11.30 Solistična glasba. 12.00 Ljudje in nazori. 12.15 Orkester Howard Barlow. 12.45 Napoved časa, poročila. 13.00 Iz otroškega kotička. 13.20 Pestra glasba. 13.40 Partizanske pesmi. 14.00 Poročila. 14.15 Dnevni pregled svetovnega tiska. 14.28 Citanje sporeda. 17.30 Plesna glasba. 18.00 Operne uverture in fantazije. 18.30 Zabavni orkester Bojana Adamiča (prenos iz Ljubljane). 19.00 Oddaja za najmlajše. 19.30 Lahka glasba. 19.45 Napoved časa, poročila. 20.00 Sportna kronika. 20.10 Igra organist Arnold Richardson. 20.30 Programski periskop. 20.45 Operni duetti. 21.00 Sobotni večer. 22.00 Večerni koncert. 22.20 Plesna glasba. 22.40 Duo Vidusso-Grossi. 23.10 Dva Straussova valčka. 23.15 Napoved časa, poročila. 23.30 Kaj vam nudi jutrišnji spored? 23.35 Polnočna glasba.

GORIŠKI DNEVNIK

Javna dela in brezposelnost na občinski seji

V četrtek zvečer se je sestal goriški občinski odbor k svoji redni tedenski seji. Inž. Glessi, ki je načelnik občinskega tehničnega urada, je predložil odboru načrt javnih del, od katerih naj bi se vsaj en del začel izvajati že v zimskih mesecih.

Župan je izrekel svoje zadovoljstvo in soglasnost s tem načrtom in povedal, da imajo že dogovor s civilnim gradbenim podjetjem, ki bo v kratkem predložilo občini seznam del splošne koristi. Dela na tem seznamu bodo prišla na vrsto po svoji nujnosti in bodo jemali v poštev ona, ki lahko zaposlijo največ delovne sile. Seveda bodo upoštevali tudi načrte, ki imajo namen poživiti gradbeno delovnost, v kolikor bodo dopuščala finančna sredstva.

V naslednji točki so odborniki razpravljali o srednji moški šoli in odložili zadevo za prihodnjo sejo. Takoj nato so razpravljali o prejemkih občinskih nameščencev in sklenili, da bodo dobili trinajsto plačo.

Nato so pregledali in potrdili bilančne račune občinskih podjetij za 1949. Obenem so odborniki izrazili željo, da bi se v kratkem sestali z zastopniki teh podjetij in skupaj z njimi proučili poseben položaj, v katerem so občinska podjetja, odkar je bila sklenjena mirovna pogodba.

Nazadnje je župan naznanil, da so občinski odborniki sklenili priti v stik s svojimi občani in da bodo zato sprejemali vse tiste, ki bi se radi pogovorili z njimi v občinskih stvareh. Sprejemali bodo v naslednjih urah:

1) Dr. Betiol ob ponedeljkih od 8.30 do 12; 2) dr. Grusovin ob torkih od 11. do 12; 3) dr. Polesi pri občinskem tehničnem uradu oz četrtkih od 16. do 17; 4) prof. Digianantonio od petkih od 11.30 do 12.30; 5) odv. Devetag ob petkih od 16. do 17; 6) dr. Mevi ob sobotah od 10. do 11; 7) odv. Stecchina od 11.30 do 12.30.

Tako bodo lahko prišli Goričani

ALI PODPIRAS SLOVENSKI NAPREDNI TISK?

v zgoraj navedenem času v direkten stik z občinskimi odborniki zaradi informacij, nasvetov in opozoril v zvezi z raznimi več ali manj aktualnimi občinskimi problemi.

PRESKRBA

RAZDELJEVANJE OLJČNEGA OLJA. Danes so začeli deliti v Gorici in podeželju po pol litra oljčnega olja vsem potrošnikom. Za dvig ni potreben noben odrezek življenjske nakaznice. Cena je 500 lir za liter. V mestu razdeljujejo olje podružnice agrarnega konzorcija v ul. Morelli 14, ul. Sauro 9 in v Ločniku.

Razdeljevalce po deželi bodo določili krajevni prehranjevalni uradi.

Izgubljena izkaznice in listnica

Malacrea Ave, stara 19 let iz ul. Gabriele 15, je prijavila včeraj goriški policiji, da je izgubila osebno izkaznico.

Glavina Elija, star 23 let je istega dne izgubil listnico s 6.100 lirami in osebnimi dokumenti, med katerimi tudi potni list za Jugoslavijo, ki mu ga je izdal italijanski konzulat v Zagrebu.

Fizkulturni tečaj v Doberdobu

Fizkulturni odsek Zveze slovenske mladine v Gorici je organiziral v Doberdobu poseben fizkulturni tečaj za moško in žensko mladino. Tečaj je začel v sredo 15. t. m. zvečer in bo trajal vso zimo.

Že takoj v začetku se je vpisalo 20 mladincev, ki bodo imeli tečaj vsako sredo zvečer in mnogo mladink, ki bodo imele pouk in vaje ob četrtkih. Na splošno vlada med mladino veliko zanimanje in sklenili so, da se bodo dobro pripravili predvsem v lahki atletiki, da bodo napovedali v prihodnjem letu tekmovanje drugim slovenskim krajem goriške, ki bodo tudi začeli s takimi tečaji.

KINO

VERDI. 17: «Kličite Sever 777».
VITTORIA. 17: «Zvezna država» S. Tracy in K. Kepburn.
CENTRALE. 17: «Potujoči Židi» V. Gassman in V. Cortese.
MODERNO. 17: «Saratoga», I. Bergmann.
EDEN. 17: «Pot velikanov», B. Stanwick in J. Mc Crea.

Sodna razprava proti listu „Il Lunedì"

V sredo in četrtek je bila pred videmskim tribunalom zanimiva sodna razprava, ki je privabila v sodno dvorano precejšnje število radovednežev. Senator, Ferruccio Parri skupaj z nekaterimi voditelji bivše «Partito d'Azione» je namreč vložil tožbo proti ravnatelju lista «Il Lunedì» Pinu Bonu in odgovornem uredniku Ermesu Cavassoriju. Slednji je namreč v nekem članku, ki ga je objavil v svojem listu 8. novembra, žalil čast sen. Parrija ter mu očital zveze z Mussolinijevimi prijatelji, da je prejemal denar od lombardskih kapitalistov, da je dajal navodila za bombardiranje mest v Italiji itd.

Omenjeni članek je pisal Cavassori sam pod imenom Ivo Scala. Na razpravo v sredo in četrtek ga sploh ni bilo in po svojem branilcu je izjavil, da se sramuje in da se zato ni prikazal. Na razpravi v četrtek popoldne je sodnik izrekel sodbo, po kateri so spoznali Ermesa Cavassorija za krivega in ga obsodili na 14 mesecev zapora, na plačilo 120.000 lir globe in skupaj z ravnateljem lista Pinom Bonom na plačilo stroškov in škode v znesku 100 tisoč lir. Istočasno je sodišče odločilo, da morajo objaviti besedilo razsodbe v listih «Corriere della Sera» iz Milana, «Messaggero» iz Rima in «Giornale di Napoli». Cavassori je proti tej razsodbi vložil priziv.

Božična prireditev na Travniku

Slovenska ljudskošolska mladina v Gorici priredi v nedeljo 19. t. m. ob 10. uri dopoldne božično prireditev v kinodvorani «Vittoria» na Travniku.

Moka za delavce v mlinih

Z našo okrožnico z dne 30. X. t. l. smo dali vsem mlinom v okraju pojasnila glede na čl. 3. «Uredbe o ureditvi mletja žita in plačila mlevnine», ki se glasi:

1. da imajo pravico do prejema mlevnine in žita samo one osebe, ki so *dejansko zaposlene v mlinu*, in njihovi neposredni družinski člani;

2. te osebe imajo pravico do 170 kg pšenice in 200 kg koruze letno ali sorazmerne količine enega in drugega na podlagi čl. 9.

Pripominjamo, da se delavci tudi lahko odrečejo tej pravici in prejmejo za to pripadajočo živilsko nakaznico.

Ker se nekateri mlini (n.pr. mlin v Sičolah) ne ravnajo po gornjih navodilih, pozivamo vodstvo teh, da zadevo takoj uredijo in se strogo ravnajo po danih navodilih. Pristojni mestni oz. krajevni LO so dolžni voditi kontrolo. — Odsek za trgovino in preskrbo — Koper.

Izgubljena osebna izkaznica

Denic Giorgina pok. Ivana iz Portoroža štev. 43 je dne 11. t. m. izgubila v Trstu svojo osebno izkaznico in nekaj denarja. Najditelja prosi, naj odda na postajo NZ v Portorožu.

Prijavljen pretepač

Organi NZ v Kortah so napravili prijavo proti Hrvatinu Karlu iz Kort, ker je 21. nov. pijan razgrajal na plesišču ter se dejansko lotil nekega tovariša. Ker je bil omenjeni pijanec vedno bolj nasilen, ga je NZ odvedla na postajo, kjer so ugotovili, da izpad proti tovarišu ni bil slučajen. Zakaj je vsa ta mržnja, bo ugotovil nadalnji postopek.

ISTRSKI DNEVNIK

Na obisku v Sloveniji

Delavci sindikalne podružnice ES „Fructus" v Kopru na štiridnevnem izletu po Sloveniji

Dvanajst članov te sindikalne podružnice je od sobote do torka priredilo izlet v Slovenijo. Obiskali so tovarno Litostroj v Ljubljani, elektrarno v Mostah, zdravilišče v Gozd—Martuljku in Bled. Na svojem povratku v Koper so bili sprejeti na sedežu ES za Istrsko okrožje. Tu so se kar prehitevali s pripovedovanjem vtisov, ki so jih dobili v Sloveniji. V Litostroju so videli vse priprave, ki skrbijo za zdravje delavcev, ventilatorje za vsrkavanje prahu. Vsak delavec ima na razpolago kopalnico, umivalnico, vročo in mrzlo vodo. Velik vtis je napravilo nanje, ko so videli, kako delavci sami skrbijo za prehrano. Njihova ekonomija redi nad 300 prašičev za kuhinjo.

Vse, kar so videli pri velikanski elektrarni v Mostah, na Bledu, v Gozd—Martuljku, je bilo zanje novo. Niso mogli dovolj povedati, kako se v Sloveniji gradi za vse ljudstvo. Vsemu lažnemu pisanju nekaterih časopisov v Trstu so se smejali. Dejstva namreč ne morejo preobrniti še tako strupene besede tistih, ki jim ni prav, da se v Jugoslaviji v resnici in dejansko gradi — socializem.

Ob odhodu iz Ljubljane jih je v kratkem govoru pozdravil predsednik glavnega odbora ES Slovenije in naročil pozdrave za vse delavce na STO-ju. V imenu ES za cono B STO-ja se je zahvalil za gostoljubje tov. Perkinek. V naslednjem prinašamo zahvalo, ki so jo poslali udeleženci tega poučnega izleta glavnemu odboru ES Slovenije.

V teh kratkih dneh gostoljubja na jugoslovanski zemlji in zemlji svobodne Jugoslavije, otete od fašističnih izdajalcev za ceno junaške krvi delovnega ljudstva, ki se je združilo pod vodstvom tovariša Tita in pod rdečo zastavo, smo se prepričali o tem, v kar smo vedno verovali.

Jugoslovansko ljudstvo dela za svojo domovino, dela danes v obratih in na poljih z isto vnemo, kakor se je še včeraj borilo na bojnem polju, in česar ne bomo nikdar pozabili, dela predvsem za mir v oni Evropi, ki jo bomo skoraj videli v znamenju srpa in kladiva.

Tovariši in tovarišice, vsi slovenski delavci!

Čim smo se vam približali, smo opazili vaš nasmeh in vaš pogled, ki izražajo prepričanje v socialistično idejo. Videli smo, s kakšno odločnostjo izvajate to idejo in bodite prepričani: kakor smo združeni z vami danes v duhu, bomo bili jutri s svojim delom!

*Vsekakor bomo tolmačili vaše želje, ki so izraž